

INNOWACJE FINANSOWE I ZARZĄDCZE JAKO STYMULATOR ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W WARUNKACH WSPÓŁCZESNYCH WYZWAŃ

*materialy międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej poświęconej
70-leciu oraz 35-letniej działalności naukowej i praktycznej w dziedzinie podatków
doktora nauk ekonomicznych, profesora Viktora Synchaka
Część II*

ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

*матеріали міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої
до 70-річного ювілею і 35-річної наукової та практичної діяльності у податковій сфері
доктора економічних наук, професора Синчака Віктора Петровича
Частина II.*

Redakcja naukowa:
Synchak Viktor
Żuchowski Ireneusz
Krushynska Alla
Moshenets Nataliia

07.11.2025 року
Хмельницький – Ломжа
Chmielnicki – Łomża
Wydawnictwo MANS w Łomży

**INNOWACJE FINANSOWE I ZARZĄDCZE
JAKO STYMULATOR ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
W WARUNKACH WSPÓŁCZESNYCH WYZWAŃ**

*materiały międzynarodowej konferencji naukowo-praktycznej poświęconej
70-leciu oraz 35-letniej działalności naukowej i praktycznej w dziedzinie podatków
doktora nauk ekonomicznych, profesora Viktora Synchronaka
Część II.*

**ФІНАНСОВО-УПРАВЛІНСЬКІ ІННОВАЦІЇ
ЯК ДРАЙВЕР СТАЛОГО РОЗВИТКУ
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

*матеріали міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої
до 70-річного ювілею і 35-річної наукової та практичної діяльності у податковій сфері
доктора економічних наук, професора Синчака Віктора Петровича
Частина II.*

Redakcja naukowa

**Synchak Viktor
Żuchowski Ireneusz
Krushynska Alla
Moshenets Nataliia**

Наукова редакція

**Синчак Віктор
Жуховський Іренеуш
Крушинська Алла
Мошенець Наталія**

**07.11.2025 року
Хмельницький – Ломжа
Chmielnicki – Łomża
Wydawnictwo: MANS w Łomży**

Яворська Тетяна Іванівна

*докторка економічних наук, професорка,
професорка кафедри економіки і бізнесу Таврійського державного агротехнологічного
університету імені Дмитра Моторного*

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Трансформація звітності вітчизняних підприємств відповідає національним зобов'язанням з реалізації Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР), та передбачає адаптацію нормативно-правової бази під міжнародні стандарти та національні стратегії. Ця адаптація пов'язана в першу чергу з організацією дієвого Моніторингу щодо досягнення цілей сталого розвитку (ЦСР). Методи моніторингових досліджень при реалізації стратегії сталого розвитку дають можливість визначити, чи наближається країна до сталого розвитку, чи, навпаки, віддаляється від досягнення його цілей.

Головною метою функціонування моніторингу переходу до сталого розвитку є забезпечення органів управління об'єктивною і своєчасною інформацією про процеси в економічній, соціальній сферах та виявлення антропогенних складових зміни стану довкілля. Засади моніторингу національних індикаторів Цілей сталого розвитку відповідно до встановлених базовою Національною доповіддю «Цілі сталого розвитку: Україна» орієнтирів та індикаторів були визначені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 686-р «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку».

У 2020 році проведено перший Добровільний національний огляд щодо Цілей сталого розвитку в Україні, в якому зокрема, крім інших результатів, було наведено підсумки моніторингу ЦСР та аналіз ключових тенденцій адаптації ЦСР в Україні [1]. Останній моніторинговий звіт розроблено Державною службою статистики України (далі – Держстат) з використанням даних державних статистичних спостережень, інформації органів державної влади та наукових установ і міжнародних організацій і проведено у 2021 році [2].

З початку повномасштабного вторгнення росії, тобто з 2021 року і по теперішній час, моніторингових спостережень прогресу щодо досягнення ЦСР в Україні не проводилося. Відповідно не було створено ефективну систему моніторингу прогресу виконання Цілей сталого розвитку для забезпечення прозорості, порівнянності та підзвітності державної політики і програм.

Незважаючи на війну, для відновлення надходження своєчасної інформації та покращення моніторингу сталого розвитку, у 2024 році було прийнято низку законодавчих актів. Зокрема, це Розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1190-р «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні», яке затвердило оновлені завдання щодо досягнення Цілей сталого розвитку на період до 2030 року та індикатори їх досягнення і відмінило розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 686 “Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку”, яке діяло до 1 січня 2025 року [3].

Цьому також посприяло набуття Україною 23 червня 2022 року статусу кандидата на членство в Європейському Союзі, яке викликало, серед інших, необхідність приведення вітчизняного законодавства в питаннях сталого розвитку у відповідність до вимог європейського законодавства. В Україні відбувся процес оновлення завдань по 17 цілях сталого розвитку з урахуванням воєнного стану,

практики роботи міністерств і Держстату. Розроблені завдання відображають три напрямки концепції ESG (Environmental, Social, Governance) на рівні національної політики та спрямовані на інтеграцію принципів сталого розвитку в усі сфери держави і бізнесу. Вони передбачають забезпечення підтримки не тільки економічного добробуту, але й екологічного та соціального благополуччя. Зараз є 101 національне завдання (було 86) і 309 індикаторів, які будуть характеризувати їх досягнення, або недосягнення. Відповідно, неформально, індикатори досягнення цілей сталого розвитку (ЦСР) можна розглядати як практичні інструменти для реалізації концепції ESG в Україні [3].

Директива (ЄС) 2022/2464 стала одним із останніх нормативно-правових актів, які врегульовують питання звітності зі сталого розвитку в ЄС. Вона передбачає корпоративне звітування зі сталого розвитку, що вимагає від певного переліку компаній включити в окремий розділ свого звіту про управління, інформацію необхідну для розуміння впливу компанії на питання сталого розвитку і інформацію про вплив сталого розвитку на розвиток, ефективність та конкурентоспроможність компанії. Директива є обов'язковою для впровадження в Україні, що міститься у Звіті Європейської Комісії за 2023 рік.

Оскільки моніторинг передбачає своєчасне і належне інформування про особливості й наслідки взаємодії людей з довкіллям, у 2024 році Урядом прийнято Стратегію запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку, яка передбачає запровадження в Україні у 2025 році регулювання щодо складання звітності із сталого розвитку за Європейськими стандартами (ESRS) та її подальшого подання та оприлюднення.

У межах даної Стратегії Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Порядком подання фінансової звітності для великих підприємств передбачено необхідність підготовки та оприлюднення звіту, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики його діяльності. Цей звіт не є складовою фінансової звітності, він визначає доступ до нефінансової інформації підприємства, що є ключовим фактором забезпечення його сталого розвитку, підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності. Малі та середні підприємства можуть подавати звіти добровільно. Звіти будуть інтегровані в систему бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Реалізація Стратегії запровадження підприємствами звітності зі сталого розвитку дозволить досягти наступних результатів:

- забезпечити відповідність законодавства України у сфері звітування зі сталого розвитку вимогам законодавства ЄС;
- складати, подавати та оприлюднювати підприємствами звітність по сталому розвитку разом з аудиторським звітом, який підтверджує відповідність звітності вимогам Європейських стандартів звітності із сталого розвитку (ESRS);
- отримувати користувачами звітності про сталий розвиток достовірної інформації, необхідної для об'єктивної оцінки екологічних та соціальних аспектів діяльності підприємств та їх впливу на навколишнє середовище;
- створювати для українських підприємств рівні умови із підприємствами ЄС на міжнародному ринку капіталів;
- збільшити обсяг залучених інвестицій в підприємства, які подають та оприлюднюють звітність по сталому розвитку [4].

Отже, законодавчі зміни впровадження звітності про сталий розвиток підприємств дозволить подолати такі перешкоди до впровадження стратегій сталого розвитку:

- невідповідність чинних норм оновленим завданням Цілей сталого розвитку та розрив між стратегічними документами і практичними механізмами реалізації;
- обмежені інституційні можливості та дефіцит координації між відомствами, що уповільнює імплементацію змін;
- відсутність економічних стимулів для бізнесу при переході на низьковуглецеві технології та обмежена доступність фінансування ESG-проектів;
- нечітка та недостатня правова визначеність у сфері оцінки впливу на довкілля та механізмів забезпечення відповідальності за невиконання стандартів сталого розвитку.

Динамізм національного і глобального економічного середовища висуває необхідність вирішення багатьох завдань, які вимагають адекватної інформації для підтримки оптимальних рішень в управлінні економічними процесами. Для забезпечення прозорості, відповідальності бізнесу та доступу до міжнародних ринків, Україна активно вдосконалює процес запровадження звітності зі сталого розвитку, орієнтуючись на європейські стандарти та цілі сталого розвитку ООН. На інформації про сталий розвиток і тенденції його змін базується розробка стратегій сталого розвитку населених пунктів (селищ, міст), районів, областей, країн. Тому забезпечення своєчасною і якісною інформаційно-аналітичною базою системи управлінських рішень є одним з головних завдань у контексті реалізації цілей сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Перший Добровільний національний огляд Цілі сталого розвитку: Україна. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=a0fc2a99-ada3-4a6d-b65b-cb542c3d5b77&title=DobrovolniiNatsionalniiOgliadSchodoTsileiStalogoRozvitkuVUkraini>
2. Моніторинговий звіт Цілі сталого розвитку: Україна, 2021. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/publ/SDGs%20Ukraine%202021%20Monitoring%20Report%20ukr.pdf
3. Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 29 листопада 2024 р. № 1190-р «Деякі питання забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку в Україні». URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/531421_778020
4. Стратегія забезпечення підприємствами звітності про сталий розвиток. https://mof.gov.ua/storage/files/UKR_Presentation_Strategy%20of%20sustainability%20reporting.pdf.

